

Ikt. sz.: NOB-42/9-3/2024.

NOB-3/2024. sz. ülés
(NOB-21/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti Összetartozás Bizottságának**
2024. április 29-én, hétfőn, 10 óra 15 perckor
a Nemzeti Színház (1095 Budapest, Bajor Gizi park 1.)
Kaszás Attila termében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása	5
Tájékoztató a Nemzeti Színház külhoni kapcsolatairól	5
<i>Vidnyánszky Attila tájékoztatója</i>	5
<i>Lukácsy György tájékoztatója</i>	10
<i>Hozzászólások</i>	11
Tájékoztató a Rákóczi Szövetség tevékenységéről	12
<i>Csáky Csongor tájékoztatója</i>	12
<i>Hozzászólások</i>	16
A Nemzeti Színház, a Rákóczi Szövetség és a Nemzeti Összetartozás Bizottsága közötti együttműködési lehetőségek áttekintése	17
Az ülés berekesztése	19

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a Nemzeti Színház külhoni kapcsolatairól
Előadók:
Vidnyánszky Attila, a Nemzeti Színház vezérigazgatója
Lukácsy György, a Nemzeti Színház irodalmi munkatársa, a Hazatérés - Esterházy János gróf életéről szóló misztériumjáték írója
2. Tájékoztató a Rákóczi Szövetség tevékenységéről
Előadó:
Csáky Csongor, a Rákóczi Szövetség elnöke
3. A Nemzeti Színház, a Rákóczi Szövetség és a Nemzeti Összetartozás Bizottsága közötti együttműködési lehetőségek áttekintése

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Herczeg Tamás (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Molnár Zsolt (MSZP), a bizottság alelnöke
Jakab István (Fidesz)
Dócs Dávid (Mi Hazánk)
Berki Sándor (Párbeszéd)

Helyettesítési megbízást adott

Szászfalvi László (KDNP) Herczeg Tamásnak (Fidesz)
Jakab István (Fidesz) megérkezéséig Pánczél Károlynak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Vidnyánszky Attila, a Nemzeti Színház vezérigazgatója
Lukácsy György, a Nemzeti Színház irodalmi munkatársa
Csáky Csongor, a Rákóczi Szövetség elnöke

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 15 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Nagyon nagy tisztelettel köszöntök minden kedves jelenlevőt. Köszöntöm vendéglátónkat, Vidnyánszky Attila vezérigazgató urat és Lukácsy Györgyöt, a színház irodalmi munkatársát. Nagy tisztelettel köszöntöm Csáky Csongor elnök urat a Rákóczi Szövetség részéről, a bizottság alelnökeit, tagjait. Megkezdjük bizottsági ülésünket. Köszöntök minden kedves jelenlevőt és érdeklődőt.

Tájékoztatom a jelen lévőket, hogy a bizottsági ülést követően, előreláthatólag 11 óra 30 perckor a vezérigazgató úrral és az elnök úrral közös sajtótájékoztatót tartunk a bizottsági ülésen elhangzottakkal kapcsolatban.

A Nemzeti Összetartozás Bizottsága mai üléséről távolmaradását előzetesen írásban bejelentette Szászfalvi László, őt helyettesíti Herczeg Tamás alelnök úr, és hamarosan érkezik Jakab István elnök úr, akit addig jómagam helyettesítek, így megállapítom, hogy a bizottságunk hat fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e a kiküldött napirendet. Aki igen, az kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Helyettesítésekkel együtt ez 6 igen szavazat. Köszönöm szépen a napirend elfogadását.

Tájékoztató a Nemzeti Színház külhoni kapcsolatairól

Az első napirendi pontunkra térünk rá: tájékoztató a Nemzeti Színház külhoni kapcsolatairól, ennek lesz az előadója vezérigazgató úr, illetve Lukácsy György. Mielőtt felkérném őket a tájékoztatójuk megtartására, szeretném elmondani, hogy nagyon nagy örömünkre szolgált az, hogy Rátóti Zoltán stratégiai igazgató úr az ősszel megkereste bizottságunkat a jövőbeni együttműködés kapcsán. Azt gondolom, hogy az elmúlt tíz évben egyébként Magyarország, a magyar kormány, az Országgyűlés, a mi bizottságunk a magyar nemzetpolitikában hatalmas dolgokat hajtott végre. *(Dócs Dávid megérkezik az ülésre.)*

Tehát ha mást nem mondunk, csak azt, hogy Trianon 100. évfordulója után elmondhatjuk azt, hogy nem vagyunk egyedül, elég jó erőben túléltük ezt a mögöttünk hagyott, most már több mint száz esztendő, és hogy rengeteg mindent tudtunk tenni a nemzet megmaradásáért, és ez a nemzet túlnyúlik a mai állam határain. Ebben hatalmas szerepe van ennek a helyszínnek is, ahol vagyunk, a nemzet színházának, hiszen a megmaradásban nagyon-nagyon fontos az identitás, a kultúra, a magyar nyelv, és ebben a magyar Nemzeti Színház oroszánrészt vállal. A másik vendégünk, előadónk, Csáky Csongor, a Rákóczi Szövetség elnöke. A Rákóczi Szövetség a magyar nemzetpolitikában régi stratégiai partnere nemcsak a bizottságnak, hanem Magyarország kormányának is, úgyhogy köszönjük szépen mindkét intézménynek, szervezetnek a munkáját.

Akkor az 1. napirendi pontunk egy tájékoztató a Nemzeti Színház külhoni kapcsolatairól. Tisztelettel felkérem vezérigazgató urat, hogy tartsa meg tájékoztatóját.

Vidnyánszky Attila tájékoztatója

VIDNYÁNSZKY ATTILA vezérigazgató (Nemzeti Színház): *(Előadását kivetített prezentáció kíséri.)* Sok szeretettel köszöntök én is mindenkit, és nagyon megtisztelő, hogy méltónak találtak bennünket, hogy itt tartsák meg ezt az eseményt. Munkatársaim összeállítottak nekem itt egy kis sorvezetőt, ami időről időre majd

terelget engem, de azzal kezdeném, hogy a számomra példaképül szolgáló nemzeti színházi igazgató, Németh Antal, aki egy nagyon nehéz korszakban volt a Nemzeti Színház igazgatója, a második világháború előtt/alatt, úgy fogalmazott, hogy „A magyar nemzeti színház legyen nyelvében magyar, lelkében nemzeti és legyen abszolút mértékkel mért színház”. Ezen legfontosabb dolgokat összefogó gondolat mentén szerveződik a munkánk az első pillanattól kezdve.

De hogy a mai adott téma kapcsán az elköteleződésünket vagy elköteleződésemet személyesen is demonstráljam vagy magyarázzam egy kicsit, már beregszászi színházalapítóként és igazgatóként úgy gondoltam, hogy egy egységes kulturális vérkeringés kell hogy működjék, hogy összekapcsolja a nemzet elszakított, leszakított részeit. Amikor kis vándorcirkuszunkkal sok századszor már ott toporogtunk az ukrán-magyar határon, akkor mondtam a színészeimnek, hogy szimbolikusan kezeljétek úgy, mintha minden egyes átjövételünk egy öltés volna, amivel szimbolikusan visszavarrjuk azt a leszakított kis területet, Kárpátalját, és több mint háromezer öltést csinált a beregszászi színház. Ezt a határon eltöltött órák szempontjából is érdemes egy picit végiggondolni, mert az ukrán határon az átkelés az a mai napig olyan, amilyen, sőt, most egészen drámai és egészen katasztrofális.

Így épült fel a munkánk, vagy úgy épült fel a munkám debreceni igazgatóként is, hogy a 2000-es években sokkal kisebb érzékenységgel viseltettek a kormányok a határon túli kérdés kapcsán, ezt beregszászi színházigazgatóként tudom mondani. Akkor a Csokonai Színház volt a megmentője a beregszászi színháznak azzal, hogy előadásokat vett bérletbe, vásárolt meg a beregszászi színháztól. A legnagyobb támogatója a beregszászi színháznak a Csokonai Színház volt. Furcsa mód, több mint harmincmillió forintot fizetett ki évente, ezért a beregszásziak játszottak negyven előadást.

A Nemzeti Színházat első pillanattól kezdve a nemzet színházaként határoztuk meg. Magyarul: nem a IX. kerületnek, nem Budapestnek a színháza, és nem egész Magyarország színháza csupán, hanem minden magyar színháza. Ennek megfelelően raktuk össze a programunkat, ennek megfelelően szervezzük tulajdonképpen az életünket. Példátlan módon azt kell mondanom, hogy sehol a világon ilyen rendszerben színház nem működik, mint a Nemzeti Színház. Egyszerre egy előadásokat létrehozó intézmény, mint minden más színház itt, Budapesten, és egyszerre befogadó színház is. A Covid előtt 470-480 előadást tartottunk meg, most 400 körüli előadást, és ennek a munkánknak a szerves része az, hogy befogadunk előadásokat, egy befogadó színház is vagyunk tulajdonképpen. Volt olyan év, amikor száz előadást fogadtunk be, illetve állandóan tájolóunk. Volt olyan év, amikor száz volt, de ötven alá sose megyünk a tájelőadásainkkal.

Mindenféle szempontból kinyitottuk tehát ezt a színházat. Mindenféle szempontból. Addig mentünk el, hogy szociálisan hátrányos helyzetű honfitársaink számára van előadásunk, amit teljesen ingyen játszunk, ilyen a Vitéz lélek Tamási Árontól. A diákoknak három előadást játszunk ingyen a „Nemzeti a gyerekekért” programon belül. Három előadást. Ez azt jelenti, hogy tanárok jelentkeznek, jönnek, fogadjuk őket szerte az egész ország területéről, ahonnan problémás a bejutás, ott még lehet, hogy besegítünk az utaztatásukba is, ha úgy állunk, és ez az első pillanattól kezdve, 11 éve így működik.

Hogy mennyire nyitunk, példaként szeretném megemlíteni, hogy itt található a Jelenlét Fesztivál a színházunkban. A Jelenlét Fesztivál a nemzetiségi kisebbségek színházainak fesztiválja. Rendszeresen itt tartjuk meg, idén május végén, júniusban lesz. Ez egy nagyon fontos gesztus, úgy gondolom, a részünkről is, meg a kultúrpolitika részéről is, hogy a nemzet első színházában vannak jelen, 14-15 társulat szokott részt

venni, idén először ukrán társulat is lesz ezen a mi kis fesztiválunkon. De folyamatos az együttműködési szándék például a Karaván Színházzal, az egyik roma színházzal. Legyen erre bizonyíték, hogy most a Szarka Tamás által írt Esthajnal (A cigány tábor az égbe megy), amely Gorkij alapműve, a Makar Csudra alapján készül, a Nemzeti Táncegyüttessel és a Karaván Színházzal egy közös produkció. Például ilyet se csinálnak más színházak, és ebből a szempontból is egyedülállóak vagyunk.

Most egy kicsit a határon túli dolgainkról szeretnék beszélni. Az első bemutatónk Tamási Árontól a Vitéz lélek. Ez a talpra állásról, arról a csodáról szól, hogy mi képesek vagyunk talpra állni a legnehezebb időszakban is, a legfájóbb körülmények között is mindig képesek vagyunk talpra állni. Ezt az előadásunkat elkészítettük itt a Nemzetiben, és rögtön végigutaztattuk egész Erdélyen. De játszottuk Felvidéken, játszottuk Kárpátalján, csodálatos élményeket éltünk meg vele, és azóta is ez az előadás létezik, és most már az van, hogy a diaszpórának is, amennyire Bécs diaszpórának tekinthető, játszottuk, ezen túl őszre is egy nagyon komoly turné rajzolódik ki belőle.

Mehetünk szerintem a képekre, nem fogom tudni követni ezt, mert gyorsan akarom mondani érzékeltetve, hogy mennyi programunk van, nagyon-nagyon nehéz mindet felsorolni. Ez itt a Vitéz lélekből egy kép. Ezt az előadásunkat már több mint százszor játszottuk.

A legnagyobb projektünk, amely ilyen szempontból megint csak nagyon-nagyon fontos, és szerintem a Nemzeti Színház legfontosabb előadása volt az elmúlt tíz évben, a Csíksomlyói passió, amit Csíksomlyón, fönt a nyeregben játszottunk le. A Csíksomlyói passiót úgy készítettük el, hogy 300 erdélyi fiataalt is beépítettünk az előadásba. Ez tudatos. Úgy játsszuk ezt az előadásunkat mindig, hogy ahol játsszuk, és játszottuk már Esztergomban, Debrecenben a Nagytemplom előtt, tavaly nyáron itt a Bazilika előtt, mindig helyi erőket építünk be az előadásba. Ettől sajátjuknak érzik, az a közösség sajátjának érzi, és hát egy csodálatos ünnep volt fönt, majd' harmincezer ember előtt a Csíksomlyói passió. Erre sincs korábbról példa, mert koncerteket tartanak még nagyobb számú közönségnek is, de ilyen jellegű kitelepülésre nem volt példa.

Elmondhatom, hogy nagyon komoly tervünk van az Esterházy János Emlékhelyen, Felvidéken, ott is leegyeztetett program van, de meglátjuk, hogy anyagi lehetőségeink mennyit engednek meg. Nagy vágyunk és tervünk, hogy ott is lejátsszuk, illetve Zentán ezt az előadást. Amint tudunk, átmegyünk vele majd Kárpátaljára is. Rögtön itt hozzáteszem, hogy Kárpátalján folyamatos a jelenlétünk most is, tehát a színészeink most is járnak Beregszászba, Ungvárra előadásokat játszani. Sőt, ösztönözve a szakmát, más színházakból is sikerült rábírnunk színészeket, hogy menjenek és játszanak, mert rendkívül fontos a jelenlétük. A legújabb szervezésünk, ami szintén a Nemzeti Színházon keresztül megy, az a színészválogatott beregszászi focimeccse lesz valamikor június második felében.

Ezek nagyon nagy dolgok, és nagyon komoly energiákat és sok-sok diplomáciai játékot is igénylő dolgok, de folyamatosan csináljuk. Hogy még szorosabb legyen az együttműködés, minden évben sok tucat határon túli előadást fogadunk be, játszunk előadásokat minden területről, tehát az összes határon túli színház tulajdonképpen az elmúlt tizenegy évben fellépett már itt, a Nemzeti Színházban. *(Jakab István megérkezik az ülésre.)*

Vannak egészen eseményszerű kitelepüléseink. A második világháború óta nem játszott nemzeti színház a Kassai Nemzeti Színházban. Mi a Vitéz lélekkel négy évvel ezelőtt vendégeskedtünk a Kassai Nemzeti Színházban, az egy nagyon idegen közeg volt. Még Kollár Péter barátom, biztos itt is sokan ismerik - nyugodjon békében!

-, nagyon ravaszul kibérelte a Kassai Nemzeti Színházat, a szlovákokat, egy évvel korábban, de nem mondta meg, hogy mire. Amikor szembesült a színház akkori vezetősége azzal, hogy a Nemzeti Színház fog jönni a Vitéz lélekkel, akkor úgy fogadtak bennünket, hogy nem fogadtak sehogy, egy portás volt és egy műszaki ember a színházban. Innen kezdtük, és most ott tartunk, hogy az új igazgatóval, Šoth úrral együttműködési szerződésünk van a Kassai - szlovák - Nemzeti Színházzal. Ők már négyszer voltak itt nálunk, mert próbálom ezt ösztönözni, és mi is játszottunk már a Déryné ifjasszonnyal itt, Kassán, ahol a második felvonás Kassán játszódik. Teltház előtt, álló nézősereg ünnepelte az előadást, és rengeteg olyan mondat hangzott el a színpadon, amiről el nem tudtuk volna képzelni, hogy ez elhangozhat Kassán. Szerettek bennünket, és mi is megpróbálunk - most utoljára három nappal ezelőtt játszott nálunk a Kassai Nemzeti Színház a Madách Nemzetközi Színházi Találkozó keretén belül -, szóval megpróbálunk ilyen akciókat létrehozni, és folyamatosan próbálunk - már addig eljutottam, mert eddig ott se volt fogadókészség - a pozsonyi Nemzeti Színházban, pedig egyszer elmentem egy konferenciájukra is, hogy hátha sikerül barátkoznunk. Most ott is áttörés érzékelhető, mert itt volt nálunk a pozsonyi Nemzeti Színház igazgatója, egy nagyon ígéretes beszélgetést folytattunk, én remélem, hogy előbb-utóbb a pozsonyi Nemzeti Színház színpadán is megjelenik a Nemzeti Színház.

Ugyanezt el tudom mondani Erdéllyel, ugyanezt el tudom mondani Vajdasággal kapcsolatban. Tudatosan építjük a kapcsolatainkat a környező országokkal, nagyon jó kapcsolatot ápolunk a Belgrádi Nemzeti Színházzal, voltak nálunk, Bánk Bánt játszottunk a Belgrádi Nemzeti Színház színpadán, szóval ezek azért fontos dolgok, meg a Körhintát játszottuk le a Nemzeti Táncegyüttessel közösen. De ugyanezt el tudom mondani a Horvát Nemzeti Színház kapcsán, ők is vendégeskedtek is nálunk. A szlovákokkal volt a legnehezebb, illetve a csehekkel nyikorog mindig a dolog, de még ők is itt voltak azért az olimpián.

Az olimpia kapcsán azt említeném meg, hogy ez volt a tavalyi év legnagyobb színházi eseménye a világon, 58 országból 400 társulat volt itt, 750 előadás az egész országban. Azt találtuk ki, hogy be tudjuk kapcsolni valahogy a határon túli magyar színházakat is, hogy megszólítottuk az összes magyar színházat, és azt mondtuk, hogy az olimpia kontójára egy színházat hívhatnak bárhonnan a világból, és egy színházat pedig a külhoni területeken lévő magyar színházak közül. Ennek az lett az eredménye, hogy tavaly három hónap alatt annyi magyar színház volt itt határon túlról Magyarországon és a Nemzeti Színházban is, mint még soha, olyan nagy számban érkeztek ide határon túli színházak.

Közös produkciókat hozunk létre. A marosvásárhelyi Spectrum Színházzal létrehoztuk Arany János születéséről a Sára asszonyt, amit azóta is játszunk. Nagyszalontán egy egész város ünnepelt velünk, mert elmentünk, és lejátszottuk ott ezt az előadást. Ezt folyamatosan csinálom; azért nyomtam félre a sorvezetőt, mert akkor estig fogom mondani az összes eseményünket és programunkat.

És akkor még egy dolgot: a Déryné-program, ami szintén a mi szellemi műhelyünk teremtménye. Mi találtuk ki a rendszert, hogy hogyan működjék. Tavaly ezer körüli előadás ment a kistelepülésekre, falvakba, és ott is rögtön bekapcsoltuk a határon túli magyar színházakat. Azt mondtuk, hogy a Déryné-programba jöhetnek magyar előadások, amelyeket a határokon túl hoztak létre, így az Aradi Színház például egy sor előadást tartott már meg itt, Magyarországon, és most, ha minden igaz, akkor születik majd egy döntés, és a Déryné-programot végre ki tudjuk terjeszteni a külhoni területekre is.

Na, most pár apró dolog még. Nyilván a Nemzeti Színháznak dolga június 4-ét folyamatosan lereagálni. Meg is csináltuk a Tizenhárom almafát Wass Alberttől, amit 2000 óta játszunk, ma este is azt fogjuk játszani, hál' istennek, teltház előtt megy az előadás. Elhangzik benne elejétől a végéig Apponyi védőbeszéde, 40 perc, Rátóti Zoltán csodálatos teljesítménye, kiáll a színpadra egyedül, és hatszáz ember a nézőtéren lélegzetviasszafojtva hallgatja végig Apponyi védőbeszédét. De amúgy Wass Albert műveiből, a Tizenhárom almafából raktuk össze a projektet.

Ennek kapcsán kitaláltuk azt, hogy azokban a helységekből, amelyeket szétszabdalt a trianoni határ, például Kisszelmenc, Nagyszelmenc, fákat ültettünk Kovács Gyulával és a Szarvas Jóska által működtetett Tündérbert projektrel. Biztos sokan ismerik ezt a projektet, most már több mint 300 helyen van Magyarországon meg határon túl Tündérbert a településeken. Elmentünk, és fákat ültettünk, végigjártuk ezeket, és találtunk néhányat, nem néhányat, tizenvalahányat. Nem tudom most pontosan, lehet, hogy Gyuri tudja. (*Lukácsy György: Tizenhárom.*) Tizenhárom, már csak azért, mert tizenhárom almafa, erre rájöhöttem volna. Tehát tizenhárom településen ültettünk almafát, Kovács Gyula őshonos magyar pónyik almafáját ültettük. Most ősszel megcsináljuk azt, hogy a határon túli településeken is elültetjük ezeket a fákat. Szóval tele vagyunk ilyen szimbolikus programokkal, gesztusokkal. Nyilván a Nemzeti Színház művészei léptek fel a Turul-szobor avatásán Sátoraljaújhelyen, az a program is mihozzánk kötődik.

Záróakkordként hadd mondjam el a szívem szerint legbájosabb programunkat. Pár évvel ezelőtt, mivel nem tetszik nekem nézőterünknek a sötétkék színe, mert ez a színárnyalat negatív hangulatot sugall, ezért már fölrakattam egy csomót vörösből, hogy legyen jelen a klasszikus bordó, a színházi bordó is a színpadon. De kitaláltuk azt, még 2020-ra találtuk ki - csak hát ugye én ezt így kitaláltam, nem gondoltam át, hogy ez mennyi munkával, meg mennyi energiával jár - Kustán Melinda művésznő által megfogalmazottan, hogy legyen a Nemzetinek egy új függőnye. Ezt a függőnyt 64 tájegység hímző asszonyai hímezik azóta is. Gyönyörűség! Gyuri csinált is egy dokumentumfilmet erről, majd lesz erről egy dokumentumfilm, talán év végére elkészül, de ezt nem lehet befolyásolni. Nem tudom, fénykép van-e róla. (*Lukácsy György: Nincs.*) Nincs. Na, mindegy, akkor legyen meglepetés!

Ezt azért mondom, mert most június 4-én idehozzuk a hímzőasszonyokat, tehát 64 tájegységről nem is tudom, hány hímző asszonyt. Idejönnek, és lesz egy olyan lehetőség, fönt a Nemzeti Színház színpadán, hogy bárki, aki idejön, egy öltést csinálhat ezen függőny hímzéseibe; majd vigyázunk, hogy el ne rontsa. Gyönyörűség az egész, egy életfamotívum. Meseszép, na, ezt tudom mondani. Ülnek ezek a nénikék, és boldogok, hogy ennek a függőnynek az alkotói közé tartozhatnak. Lesz majd nyilván valamikor egy nagy ünnepségünk, amikor ezt a függőnyt bemutatjuk a nagyközönség számára is.

Na, most még egy mondatban azt, hogy ugyanezen gondolat mentén szerveződik a Színművészeti Egyetem Alapítványának munkálkodása is. Kiemelten odafigyelünk a külhoni területekről érkezőkre, a külhoni területeken működő iskolákra. Ez egy ügy ott is számunkra, és azt hiszem, hogy egy csomó dologgal ott is tudok büszkélkedni már, de túllépek ezen, és valóban zárómondatként hozzáteszem, hogy a beregszászi színház a háború óta a Nemzeti Színház vendégeként létezik itt, Magyarországon. Itt vannak a színészek, a Nemzeti Színház szállásolja el őket. Hál' istennek kapnak támogatást, el tudnak lenni. Az alapgondolat, az első gondolat az volt, hogy szedjük szét, és a színházak jelentkeztek is, hogy két-három emberenként alkalmazzák őket. Csak ha mi elvisszük őket a színházakba, akkor nem lesz társulat többet soha, őket már vissza nem tudjuk hozni. Ezért az a szándék, hogy együtt tartsuk

őket, ameddig csak lehetséges. De itt vannak, már három közös bemutatót csináltunk velük, itt játszanak a Nemzeti Színházban, itt a Tóték például, amivel szintén végigjártunk mindent, a Tótéknak most volt a 150. előadása. Ez hatalmas szám. Nagyon neves művészei a Nemzeti Színháznak szerepelnek benne, például a Kossuth-díjas Trill Zsolt játssza az őrnagyot.

Tehát a beregszászi színház itt van, menedéket nyújtunk számukra, nem tudom, meddig, viszont az a csoda van, és majdnem nehéz elmondanom pityergés nélkül, hogy a lányaink, az asszonyaink hazajárnak játszani. Csináltam nekik egy olyan Háztűznézőt, ahol az egyetlen fiunk jár haza, akinek nevelt gyerekei vannak, jelen ukrán törvények szerint még megteheti, hogy átmegy a határon, bár most azért ment haza, hogy jelentkezzen az új törvény szerint a katonai bizottság előtt, és az összes lányunk játssza a férfi szerepeket, hazajárnak játszani most is. Járnak át a határon, járják a falvakat meseelőadásokkal. Ha jön a sziréna, akkor lemennek az iskolásokkal az óvóhelyekre, aztán kijönnek és folytatják az előadást. Szóval, ezt is mi koordináljuk itt, a Nemzeti Színházban.

Van egy állandó partnerünk, a Rákóczi Szövetség, 11 éve tulajdonképpen folyamatosan együttműködünk. Így-úgy, kisebb-nagyobb projekteken, remekül megy az együttműködés. Ezt most így gyorsan elhadartam, bocsánat, lehet, nem így szokás önöknél kommunikálni, de én érzélem nélkül nem tudok beszélni. Úgyhogy köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Nagyon-nagyon szépen köszönjük vezérigazgató úrnak a tájékoztatóját. Mi a Magyar Országgyűlés épületében, ha prózai nevén akarom mondani, a földszint 1-ben tartjuk a bizottsági üléseinket. A szép neve: Esterházy János terem. (*Vidnyánszky Attila távozik az ülésről.*)

Tisztelettel kérdezem Lukácsy Györgyöt, aki a Hazatérés című misztérium szerzője, írója, és annak fő alakja Esterházy János, hogy kíván-e szólni itt, ebben a blokkban.

Lukácsy György tájékoztatója

LUKÁCSY GYÖRGY irodalmi munkatárs (Nemzeti Színház): A vezérigazgató úrnak el kellett mennie közben, mert a felvételi zajlik.

Nagyon szépen köszönöm elnök úrnak a lehetőséget, éppen csak egy mondat erejéig szeretnék szólni. Valóban Esterházy János példaképünk, mártír magyar politikus, aki ellenállt a 20. század nagy, pusztító ideológiáinak, eszméinek, mondhatjuk így, és ez végül is katolikus hitével egészen a mártírhalálba sodorta őt.

Ennek az előadásnak az a különlegessége, hogy Alsóbodokon, Nyitra mellett, Szlovákiában van egy magánterület, Esterházy János Zarándokközpont a neve, amit ott élő magyarok hoztak létre és üzemeltetnek egy gyönyörű kápolnával. Ez a zarándokhely is arra jött létre, hogy a párbeszédet erősítse a többségi társadalom, tehát a szlovákság és a magyar nép között. Ott volt alkalmunk arra, hogy előadhassuk ezt a misztériumjátékot, amelynek Hazatérés a címe, egy ilyen zarándoknapon. Ezt a zarándoknapot minden évben megszervezik szeptemberben, és egy ünnepi szentmise után a szentmise kellékeit mi lepakoltuk, feltettük a színházi díszleteket, és azok a kitartó nézők, érdeklődők, akik a szakadó eső és a süvítő szél ellenére ott maradtak, végignézték az előadást. Ez egy csodálatos lelki töltődést jelentett.

Tóth László és Tóth Augusztina, két Tóth vezetéknévű színésznőnk játszik ebben az előadásban. Nekem is vannak felvidéki családi gyökereim, és, mint kiderült, a rendező Rubold Ödönnek is. Tehát valahogy sok szállal kapcsolódunk a Felvidékhez, és nagyon örülünk neki, hogy már szlovák vendégünk is volt itt, a Nemzeti Színházban. Megnézte és természetesen ő is azt értette ki belőle, hogy Esterházy János

politikai pályafutása egy kapcsolódás lehet a közép-európai népek között, nem pedig arról van szó, hogy itt egy olyan előadás született, amely bármilyen nemzeti sérelmet vagy ellenségeskedést szeretne szítani.

Ez az előadás tehát az alsóbodoki ősbemutató után egy évre bekerült ide a Nemzeti Színházba, és a mai napig repertoáron van. Nagyon megtisztelő volt számunkra, hogy a Rákóczi Szövetség keretében egy előadás alkalmával eljöttek fiatalok, illetve tanárok, megtekintették a darabot, és egy közönségtalálkozó keretében tudtunk beszélgetni Esterházy Jánosról. Egyébként, amikor ezt az előadást tartjuk, ebben a teremben pont valahol itt, ahol most én vagyok, szokott állni, vagy ülni Tóth László a nagymonológját tartva. A zárandokközpontból kölcsön kérjük, és mindig itt, az előtérben van egy kiállítás Esterházy János életútjáról, mindig törekszünk arra, hogy ez egy beavató jellegű előadás legyen. Tehát egy ráhangoló alkalommal és egy közönségtalálkozóval szoktuk átbeszélni azokat a dolgokat, amelyekre nyilván egy ilyen dramatizált előadás keretében nincs módunk. Ez egy nagyon fontos dolog számunkra, és éppen egy Esterházy János-díj átadásának hétvégéjén jöttek a Rákóczi Szövetség vendégei és azt hiszem, egy nagyon jó hangulatú délutánunk volt együtt aznap. Bennünket nagyon megtiszteltek. Ez a Nemzeti Színház küldetésében is egy fontos előadás. Vannak ilyen küldetéses előadások itt, a Nemzeti Színházban, ez egyike azoknak. Nagyon szépen köszönöm, hogy elmondhattam ezt önöknek.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük ezt a kiegészítést is. A jegyzőkönyv számára mondanám, hogy bizottsági ülésünkre megérkezett Jakab István, bizottságunk tagja, az Országgyűlés alelnöke, és Dócs Dávid képviselőtársunk is.

Tudomásul vettük, hogy vezérigazgató úrnak felvételiztetnie kellett továbbmenni, és ezt szakítottuk itt mi meg a bizottsági üléssel. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy a Nemzeti Színház munkájával, tájékoztatójával kapcsolatban van-e kérdés, vélemény. *(Jakab István jelentkezik.)* Jakab István.

Hozzászólások

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Én csak a köszönetem szeretném kifejezni, mert MAGOSZ elnökként is, a „Magyarok Kenyere” program vezetőjeként is elég sokat dolgozunk a Kárpát-medencében, és mi mindenkor számíthatunk és számítunk is a beregszászi színház művészeire. Nagyon-nagyon nagy segítséget adtak és adnak. Az a célunk mindig, hogy a határon túli területeken, de itt, az anyaországban is ők ott legyenek, az ő hangjukat halljuk. Az a hiteles, ha ők szólalnak meg, és hozzáteszem, hogy csodálatosan szólalnak meg, úgyhogy még egyszer köszönet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Van-e más hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs, így én is megköszönöm még egyszer a tájékoztatót. Sajnálom, hogy vezérigazgató úrnak más munkája miatt távoznia kellett. Hát, ő aztán igazán érti, hogy mi az a kisebbségi sors, mi az az elszakítottág érzés, mi az a határon túli magányosság, és talán a jelenlévők mind érzik azt, hogy milyen ordító különbség van a kisebbségi lét vagy az őshonos nemzeti közösségi lét között. Nekünk, magyaroknak itt mindenhol küzdenünk kell még az oktatásért, a nyelvért, a kultúránkért, a színházunkért, kulturális identitásunkért, magyarságunkért, és köszönet a Nemzeti Színháznak is. Rengeteg szereplője van, hál' istennek, a magyar nemzetpolitikának, köszönet a Nemzeti Színháznak.

A Nemzeti Színház is, azt gondolom, hogy a magyar Alaptörvényből azt a D) cikkelyt magáénak vallja, hogy Magyarország felelősséget visel a határon túli magyarságért meg a határon túli színjátszásért, és az egy külön jó dolog, hogyha a

többségi nemzettel is igyekszünk megtalálni a hangot, és ebben a színjátszás és a kultúra is jelen van. Köszönöm szépen, ezt a napirendi pontot lezárom.

Tájékoztató a Rákóczi Szövetség tevékenységéről

Tisztelettel felkérem Csáky Csongor elnök urat egy tájékoztatóra a Rákóczi Szövetség tevékenységéről.

Csáky Csongor tájékoztatója

CSÁKY CSONGOR elnök (Rákóczi Szövetség): *(Előadását kivetített prezentáció kíséri.)* Nagyon szépen köszönöm, elnök úr, és nagyon szépen köszönöm a bizottság tagjainak ezt a megtisztelő meghívást, hogy számot adhatok a Rákóczi Szövetség közösségének a tevékenységéről. Az pedig egy külön öröm, hogy a Nemzeti Színházzal együtt kerülhet sor erre a beszámolómról, tájékoztatómról.

A Rákóczi Szövetségről, ennek a szervezetnek, budapesti központú egyesületnek az indulásáról csak két mondatot szeretnék elmondani, elsősorban azért is, mert nem vagyunk túl messze április 12-étől, ami a Felvidékről kitelepített magyarok emléknapja. Az egész szövetség valamikor '88-'89 fordulóján egy olyan asztaltársaságból indult el, amit a benesi dekrétumok áldozatai hoztak létre, olyan hölgyek és urak, akik annak idején egy budai presszóban gyülekeztek, és elkezdtek arról beszélni, hogy sokan vannak olyanok határon túl, akikről évtizedek óta nem lehetett beszélni, nem eshetett szó, és ők valahogy egymásra találva úgy döntöttek, hogy ezért az ügyért próbálnak tenni.

Egy nagyon nagy szerencséje volt a Rákóczi Szövetségnek az, hogy idejekorán megtalált egy olyan embert Halzl József személyében, aki mérnökemberként, elkötelezett emberként egy stratégia mentén próbálta két fundamentumra helyezni a Rákóczi Szövetségnek a tevékenységét. Ez nem volt más, mint a magyar iskolaválasztásnak az előmozdítása a külföldi területeken, illetve a magyar fiatalok közötti kapcsolatoknak a minél szélesebb körű létrehozása. Mi nagyon hálásak vagyunk a közösségünknek és a támogatóinknak is, illetve a gondviselésnek is azért, hogy ez a tevékenység, amit annak idején Halzl József elnök úr elindított, a mai napig töretlenül működni tud. Ha megengedik, akkor én az iskolaválasztási programunkról, a magyar iskolaválasztási programról ejtenék néhány szót, illetve azokról az eredményekről, amelyek, hála istennek, több helyen látszódnak. Itt ezen a kivetített térképen különböző színekkel igyekeztünk megjelölni azokat a területeket, ahol ez a program működik.

A Szövetségnek az első felismerése az volt, már '89-90 időszakában, hogy ha egy családban megszületett egy olyan gyermek külföldön, aki beszéli a magyar nyelvet, legyen az homogén magyar család vagy egy vegyes család, ott meg kell próbálni olyan impulzusokat és egy olyan bátorítást adni a családnak, hogy amikor iskolaéretté, -kötelessé válik a gyermek, akkor lehetőség szerint egy szülőföldi magyar iskolába írassák. Hiszen meggyőződésünk, hogy az egyén szempontjából is ez a legjobb, hiszen egy többlet tudást nyújtanak a külföldi magyar iskolák, pusztán csak abból kiindulva is, hogy két nyelvet, két kultúrát tanítanak, másrészt pedig a közösségnek a megmaradása is ettől függ.

Ez a gondolat egy programmá szerveződött az elmúlt évtizedekben, ami most már az újszülött kortól, vagyis a születés pillanatától megpróbál kapcsolatba lépni a családokkal. Egy nagy hálózat működik a külföldi területeken, aminek az a legfontosabb küldetése, hogy megtalálja azokat a családokat, ahol gyermek született. Itt egy babanaplóval, egy apró gesztussal próbáljuk térképre helyezni azokat a családokat, gyermekeket, akik megszülettek. Aztán a következő hat évben megpróbálunk különböző eszközökkel, gesztusokkal, impulzusokkal befolyást

gyakorolni a szülőkre, hogy amikor majd eljutnak oda, ahol nagyon sok család éppen ezekben a napokban áll, hogy valamelyik iskola ajtaján be kell vezetni a gyermeket, akkor ne tévesszék el az iskolaajtót, és lehetőség szerint a magyar iskolába lépjenek.

Itt az óvodás kor a meghatározó, éppen ezért az óvónők, a tanítónők kulcsszerepben vannak. Évente közel ezer óvónőnek és tanítónőnek szervezünk olyan találkozókat, külföldi óvónőknek, ahol ki tudjuk fejezni a munkájuk iránti megbecsülésünket, másrészt pedig megpróbáljuk őket ebben a témában minél elkötelezettebbé tenni. Itt a karácsonyi időszakot, az adventi időszakot mindig arra használjuk ki, hogy az ajándékozásokon keresztül egy olyan üzenetet is elküldjünk évente több mint 20 ezer családnak, ami az iskolaválasztásra irányul.

A tavasz januártól egészen ápriliséig, májusig bezárólag pedig a kampányról szól, aminek nagyon sokféle része van, az utcai óriásplakátoktól az online és az offline kampányig minden eszközt igyekszünk felhasználni, ami a rendelkezésünkre áll, és amit az erőforrásaink a támogatóinknak köszönhetően lehetővé tesznek. Gyakorlatilag így jutunk el oda, hogy amikor egy gyermeket magyar iskolába íratnak, most éppen ebben az időszakban 11 ezer iskolatáskát indítottunk útnak. Ezt is a támogatóink bizalmának köszönhetjük, ezzel is igyekszünk demonstrálni a helyi pedagógusokkal azt, hogy ez a döntés fontos volt, és amikor egy kisfiú vagy egy kislány éppen eljut a magyar iskolába, és oda beíratják őt a szülei, hitet tettek a magyarságukról és arról, hogy ők hosszú távon is hisznek ebben a nyelvben és kultúrában, akkor adott esetben egy ilyen iskolatáskát is ajándékozunk nekik.

Ősszel pedig a támogatóinkkal, nem egy esetben elnök úrral, képviselő urakkal, hölgyekkel és az önkormányzati támogatóinkkal, amelyekből hála istennek nagyon sok van, több mint félezer magyarországi önkormányzat támogatja az iskolaválasztási programunkat, akkor igyekszünk eljutni legalább ötszáz településre, és ott köszönteni azokat a gyermekeket a szüleikkel, nagyszüleikkel együtt, akik a hosszú távú megmaradásunkat garantálják ezeken a területeken. Ezek gesztusok, magyartól magyarig tartó gesztusok, és nyilván a része ennek egy szimbolikus ösztöndíj, de sokkal inkább a találkozásokon és a köszöneten van ilyenkor a hangsúly.

Ezt a programunkat és magát az ügyet, hogy hogyan lehet még több magyar iskolakezdőt bevezetni az iskolába, egy iskolabusz-programmal is segíthetjük most már két éve. Ez a Felvidéken indult el, és múlt év augusztusában elindíthattuk az erdélyi szórványt és a nyelvhatárt szolgáló iskolabusz-hálózatunkat is, itt köszönjük a magyar kormánynek a támogatását és a bizalmát. Összesen 58 iskolabuszt üzemeltet a Rákóczi Szövetség ezeken a szórványvidékeken, amelyek 53 iskolát szolgálnak ki 48 településen. Itt olyan helyekre kell gondolni, mint Kassa, Temesvár, Fehér megye Dél-Erdélyben, vagy mondhatnám Máramarosszigetet, a zoboraljai szórványt és azokat a helyeket, ahol a gyermekek a földrajzi távolság, a rossz közlekedési viszonyok miatt, illetve a biztonság hiánya miatt nem biztos, hogy hat évesen egy kassai külvárosi lakótelepről eljutnának az egyetlen belvárosi magyar iskolába.

Több mint 700 gyermek utazhat ilyen módon, kisgyermek, ennek az eszköznek a segítségével. Ez egyébként azt idézte elő a Felvidéken az első lépésben, még a buszok sehol sem voltak, pusztán csak a kampány volt látható, hogy 2022 szeptemberében 30 százalékkal nőtt a magyar iskolakezdők száma azokon a településeken, ahová az iskolabuszok kerültek. Ezt a jó számot sikerült megőriznünk 2023-ra is, és most már látszanak az erdélyi eredmények is. Úgyhogy mi nagyon köszönjük ezt a lehetőséget, mert azt gondoljuk, hogy ez egy valós eszköz annak érdekében, hogy a szórványban a gyermekeket egyrészt az iskolákhoz vigyük. Másrészt ennek van egy másik következménye is: azok az iskolák, amelyek rendszerint létszámproblémákkal küzdenek, ilyen módon a megmaradásukhoz is egy esélyt

kapnak, ami pedig a hosszú távú lehetőséget kínálja a megszülető magyar gyermekeknek.

Ígértem, hogy néhány jó számot, eredményt is szeretnék elmondani. Mi a Felvidéken látjuk legrégebb óta, 2004 óta azt, hogy hányan is vagyunk, és itt mindig a szlovák hivatalos statisztikákat próbáljuk összehasonlítani. 2010 óta egy változás látható, ugyanis nem csökken tovább sem az iskolakezdőknek az abszolút száma, sem pedig az arányszáma. A tavalyi év az egy egészen kiemelkedő év volt a Felvidéken, Pozsony és Nagykapos között 3852 gyermeket számoltunk össze a hivatalos statisztikából. Ilyen számot utoljára 2006-ban láttunk. Ez, azt gondolom, egy nagyon fontos visszaigazolása a magyar nemzetpolitikának, annak az erőfeszítésnek, amit a helyi emberek, a magyarországi emberek tesznek. Hiszen ez azt üzeni, hogy az ottani magyarság hisz a magyar nyelvnek és a magyar kultúrának a jövőjében, hiszen amikor valaki a gyermekéről dönt, azt gondolom, hogy több, mint egy népszámlálás, hogy is mondjam, ott hosszú távon dönt valaki, hogy mit gondol arról, amit ő kapott a szüleitől és az őseitől.

Az iskolaválasztási programunkat 2018-ban elkezdtuk digitalizálni, elsősorban azért, hogy kutathatóvá tegyük mindazt, amit látunk, másrészt pedig, hogy kommunikálni tudjunk azokkal a családokkal, akikkel kapcsolatba kerülünk. Nagyon örültünk annak, amikor a magyar kormány úgy döntött 2022 őszén, és ezt a Magyar Állandó Értekezleten be is jelentette a kormány képviselője, hogy a magyar Országgyűlés által 2001 környékén elindított „Szülőföldön magyarul” program összegét hozzáigazítja az elmúlt két évtized inflációjához, és ilyen módon százezer forintra növekedett az oktatási-nevelési támogatás összege. Ott tettünk egy felajánlást a kormánynak arra, hogy a digitalizációban szerzett tapasztalatainkat nagyon szívesen megosztjuk. Ilyen módon idén a „Szülőföldön magyarul” program kérelmeit a szülők április 3-a és május 3-a között digitálisan nyújthatják be első ízben és csak digitálisan. Még jelenleg is hátra van néhány nap május 3-ig, hogy a szülők benyújthassák ezt a kérelmet. A múlt hét pénteki kép látható itt, 215 ezer kérelem már beérkezett, viszont a ma reggeli számokból azt láttuk, hogy ez már 226 ezer fölött van. Azt reméljük, hogy legalább 230 ezer külföldi család, külföldi magyar intézményt látogató gyermek él ezzel a lehetőséggel. Azt gondolom, hogy ebben az ügyben, a magyar iskolaválasztás ügyében vannak komoly és megragadható eredmények, és azt gondolom, hogy ez nagyon sok mindenkinek a sikere, nem utolsósorban a magyar társadalomé és Magyarországé, benne a magyar kormánnyal és az Országgyűléssel.

Az iskolaválasztási programunkat ezzel a rövid tájékoztatóval át is lépném, és ha megengedik, a Rákóczi Szövetség hálózatépítéséről, szervezeteiről, tagságáról adnék egy rövid áttekintést. Az ábrán látszik, hogy a tagságunk meghaladta a 35 ezres számot, és ennek a tagságnak az átlagéletkora 34 év, ami köszönhető annak, hogy nagyon sok középiskolában jelenhetett meg a szövetség az elmúlt években. 2005-2006 környékén még Halzl elnök úr gondolata volt az, hogy a középiskolásokat szólítsuk meg, hiszen itt az identitás nagyon jól alakítható még, és érzékenyvé lehet őket adott esetben tenni arra, hogy itt a Kárpát-medencében mi, magyarok sokan vagyunk, határon belül és azon kívül is. Ennek köszönhető, hogy 357 középiskolában jelen van a Rákóczi Szövetség. A tagságunk megoszlásából is látszik az, hogy a tagságunknak kicsit több mint a fele Magyarországhoz kapcsolódik, de az egész Kárpát-medencében ott vagyunk. Ez a megoszlás közel igaz a rendezvényeink résztvevőire is, illetve magára a szervezeti megosztásunkra is.

A következő képen, amely most kivetítésre került, a Kárpát-medencére kiterjedő tagság, illetve a szervezeteink képe látható. Kiténik az, hogy középiskolai tagjaink, illetve középiskolásként a Rákóczi Szövetség tagjává lett fiatalok azok, akik

a derékhadát adják a szövetségnek. Nem véletlen az sem, hogy a rendezvényeinknek a nagyon-nagyon jelentős része ezt a korosztályt célozza meg. Nagyon sok program jut el a középiskolákhoz, sok esetben a Déryné Programmal közösen, amit itt is szeretnék megköszönni vezérigazgató úrnak a távollétében is, de igazgató úrnak is, hiszen nagyon népszerű az, amikor egy iskolába együtt megy a Rákóczi Szövetség a Nemzeti Színházzal, illetve a Déryné Programmal, és ott egy teljes napot betölt. Ez a pozícióink erősítése érdekében nagyon-nagyon jó eszköz. Itt szeretnék a középiskolák tanárainak is egy nagy köszönetet mondani, hiszen nélkülük ez a szervezeti építkezés nem menne, az ő áldozatos munkájuk, amit nyilván a kötelezőn túl tesznek, ez a civil elkötelezettség, azt gondolom, mindig az a többlet, amely eredményre vezet.

Most a következő ábrán a Rákóczi sztorik platformunkat vetítettük ki. Néhány évvel ezelőtt azt láttuk, hogy annak a sok ezer fiatalnak, aki részt vesz adott esetben a nyári táborainkban, az egyéb rendezvényeinken, kell egy olyan felület, ahol az okostelefonjukkal is jelen vannak, mert az okostelefon úgymint ott van a kezükben. Megpróbáltunk mi is bebújni ebbe a telefonba, és közel hatvanezer diák töltötte már ide fel a videóit, meg a mindenféle üzeneteit, tehát ez egy kicsit ilyen belső platformja a szövetségnek. Ugyanakkor megpróbáltunk minden egyes dolgot ebbe beleintegrálni a jelentkezésektől az egyes rendezvényeken való ottlétig, ahol adott esetben egy diaszpórából érkező fiatal akár ilyen módon is meg tud szólítani egy magyarországit vagy egy külfonit. Azt látjuk, hogy ez az eszköz is segíti a fiatalokat a kapcsolatteremtésben, illetve a kapcsolatok fenntartásában.

Itt csak röviden egy nagyon régi programunkról, a diákutaztatási programunkról egy kép. 1994-ben indult el ez a program március 15-éhez kapcsolódóan, amikor magyarországi diákoknak nyílt arra lehetősége, hogy ellátogassanak egy határon túli területre, egy ottani iskolához, és ott ünnepeljenek. Ez a program talán egy kicsit előfutára volt a Határtalanul! programnak is, és azóta, hogy van Határtalanul! program, ez is megmaradhatott, és azt gondolom, nagyon jól kiegészíti a két program egymást. Tavaly közel harmincezer fiatal utazhatott március 15-én, június 4-én, illetve október 23-án a Kárpát-medencében bármilyen irányba legalább egy határ átlépésével.

Itt néhány emléknapot vetítettünk ki, amelyekre különös figyelmet fordít a Rákóczi Szövetség. Ilyen a kommunizmus áldozatainak emléknapja, április 12-én a Felvidékről kitelepített magyarok emléknapja. Nyilván a nemzeti összetartozás napja mindig egy kiemelt rendezvény, amely zömmel Sátoraljaújhelyhez kapcsolódik, ahol a Rákóczi tábor is működik, illetve október 21-e és 23-a között, összefüggésben Halzl József úrral, aki maga is ötödéves műegyetemista volt '56-ban, több mint hármezer fiatal gyűlik össze Budapesten, és annak a nagy felvonulásnak a derékhadát, amely a Műegyetemről halad a Bem térre, a rákóczi fiatalok adják.

Itt néhány tanévekhez kapcsolódó kirándulásunknak a képe látható, és igazából a vetélkedők, pályázatok, tanulmányi vetélkedők, amelyek mind-mind ezt a középiskolás korosztályt szolgálják. Talán a nyári táborainknál állnék meg egy pillanatra. Tavaly több mint 13 ezer diák táborozhatott a Rákóczi Szövetséggel. Ennek a fele, vagy kicsit több mint a fele magyarországi, a másik fele külfonni, és annak nagyon örülünk, hogy 2016-ban kiléphetett a Rákóczi Szövetség a Kárpát-medencéből a Diaszpóra Tanács kérésére és a magyar kormány támogatásával, és azóta évente sok száz fiatal érkezik a világ különböző pontjairól egy-egy tanulmányútra, táborba haza, Magyarországra, ami azt jelenti, hogy Új-Zélandtól Izraelen át egészen Kanadáig vagy Dél-Amerikától Stockholmig, Svédorszáig bezárólag. Az idei jelentkezések március 15-ig tartottak, több mint 650 fiatal jelentkezett több mint harminc országból, és ők is részesei lesznek majd annak a nagy nyári programkavalkádnak, amelybe idén 15 ezer

fiatal kapcsolódhat be, különböző táborok, tematikus táborok, korosztályoknak szóló táborok vannak. Itt is kiemelném a Déryné Színházi Tábor, ahová félezer fiatal várunk a Nemzeti Színházzal szoros együttműködésben.

Az emlékkonferenciákról is szeretnék beszélni. Van három olyan személy a Rákóczi Szövetség életében, akinek a kultuszát igyekszünk ápolni. Az egyik a névadónk, a másik pedig Esterházy János, akire már utalás történt, gyakorlatilag a rendszerváltozás óta mint egy felvidéki indíttatású szervezet a Rákóczi Szövetség megpróbál erre odafigyelni. Idén az Esterházy János-díjat az Országházban posztumusz díjként Pásztor Istvánnak adhattuk át, illetve Kozma Imre atya volt a másik kitüntetett, de az elmúlt években ezt a díjat átvette Marek Jędraszewski krakkói érsek úr is és sokan mások, akik ebben az ügyben sokat tettek az elmúlt időszakban. Van egy harmadik személy, ő pedig a Rákóczi Szövetség örökös tiszteletbeli elnöke, Halzl József úr, akire minden év novemberében igyekszünk egy emlékkonferencia keretében megemlékezni.

Végezetül egy olyan csodáról szeretnék még szót ejteni, amely a Rákóczi Szövetség életében valóban egy csoda, hiszen Sátoraljaújhelyen a Várhegy nyergében létrejöhett egy olyan központja a szervezetnek, amely egy időben több mint ötszáz fiatal, több mint ötszáz embert tud fogadni, és ez lett a Rákóczi Szövetség bázisa. Az már csak egy külön érdekesség, hogy az a híd, amely most megépült Sátoraljaújhelyen, a nemzeti összetartozás hídjá is hamarosan átadásra kerül, az egy olyan lehetőséget teremt a Rákóczi Táborból, hogy háromszáz méteres sétára van a híd kezdete a várhegy tetején, és gyakorlatilag ott át lehet sétálni a magyar kálvárián. Én szoktam is mondani a polgármester úrnak félig viccesen, hogy ezt a hidat a Rákóczi Szövetség vendégeinek is építették.

Úgyhogy én nagyon szépen köszönöm önöknek azt, hogy itt ezt a tájékoztatást megtarthattam. Köszönöm a támogatásukat, és nyilvánvalóan köszönettel tartozunk azoknak a támogatóknak, köztük a magyar kormánynak, vállalatoknak, magánembereknek, önkormányzatoknak, akik lehetővé teszik azt a tevékenységet, amit a Rákóczi Szövetség végez. Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Kérdezem a bizottságot, van-e kérdés, vélemény, hozzászólás. *(Jelzésre:)* Alelnök úr.

HERCZEG TAMÁS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Azt hiszem, hogy a Rákóczi Szövetségnek a működése a mi nemzetpolitikánknak az egyik zászlóshajóját jelenti. Nem szabad dohosnak, avítnak lenni annak a programnak, tevékenységnek, amit a Rákóczi Szövetség végez. Hogy nem az, ezt az bizonyítja, hogy a legutóbb belépők körében 22 év az átlagéletkor, és a táborozások, a személyes kapcsolatépítések, az ismeretterjesztés, a közösségépítés, ami itt folyik, példaértékű.

Úgyhogy ennek köszönhetően elmondhatom, hogy amióta országgyűlési képviselő vagyok, tudatosan építem le a civil szervezeti tagságomat, hogy ne legyenek különbözőféle elfogultságaim, de itt rontom az átlagéletkort, mert a fiatal, új belépők 22 évesek. De én két szervezettel tettem kivételt az elmúlt hat esztendőben, az egyik a Rákóczi Szövetség. Úgyhogy elnézést, elnök úr, hogy így 60 fölötti belépők is van, de a Rákóczi Szövetségnek tényleg olyan a működése, ami példaértékű, és Békéscsaba, azt hiszem, az egyik olyan pontja a Kárpát-medencének, ahol nagyon intenzív a Szövetség működése. Köszönjük szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Herczeg Tamás, a Rákóczi Szövetség tagja volt a hozzászóló. Van-e más kérdés, hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, én is nagyon szépen köszönöm elnök úrnak a tájékoztatóját. Mindig öröm a találkozás, mert mindig valami olyan jó alkalmon találkozunk, ami tényleg előremutató. Köszönjük szépen azt is, hogy itt a bizottsági ülés keretében ez a találkozás létrejöhett.

Igen, valamikor régen, hajdanán, az ősi időkben, amikor maga a Szövetség létrejött, akkor valóban olyanok voltak az alapítók, akik részesei lehettek annak a lakosságcserenek hazudott kitelepítésnek, Csehszlovákiából való kiebrudalásnak, ahol hazátlanná tették őket, illetve megfosztották őket a szülőföldjüktől. Ők alapították ezt a Szövetséget azzal a céllal, hogy a Felvidéken, Csehszlovákiában, később Szlovákiában maradt magyarokon segítsenek.

Valóban, az első nagy program az iskolaválasztás programja volt, ahol egy tulajdonképpen jelképes ösztöndíjról van szó, de mégis, azoknak a családoknak rendkívül sokat jelent a Rákóczi Szövetség által az anyaországi törődés. Ma tényleg elmondhatjuk azt, amiről Herczeg alelnök úr beszélt, hogy zászlóshajó, a magyar kormány stratégiai partnere a Rákóczi Szövetség, hiszen ez azóta kibővült, itt hallottunk a tájékoztatóban az iskolabusz programról. Hiszen ezeket az iskolabuszokat nem elég odaadni Lévára vagy Kassára, hogy a környékbeli szórványból bejuthassanak a gyerekek a magyar iskolába, azokat a buszokat üzemeltetni is kell, gondosan ki kell választani a helyszíneket, azt jó előre meg kell hirdetni. Ezzel máris emelkedett a beiratkozók száma, és maga ez az egész program, az iskoláztatás, az iskolaválasztás program. Láttuk itt a térképen, már nem csak a Felvidéken, hanem egy hatalmas karéjban ez ma már ott van Kárpátalján, a Partiumban, Erdélyben és a Délvidéken is, amit elindított a Rákóczi Szövetség.

Én emlékszem rá, valahogy úgy emlékszem, mintha csak pár esztendővel ezelőtt lett volna, de régebben volt ez, már elindult a „Határtalanul!” program, rendkívül sikeresen, hogy anyaországi gyerekek tanulmányi kirándulás keretében eljuthassanak az elszakított országrészekbe, akkor jött egy gondolat, hogy na, de hát ezt ellenkező irányban is tudni kellene. Ehhez keresett partnert a magyar kormány, és a Rákóczi Szövetségben találta meg, hogy az elszakított országrészből gyerekek érkezhessenek. Most már van hozzá kiváló infrastruktúra is a sátorlajújhelyi táborral, nem beszélve a távoli diaszpóráról, hogy Sydneytől Torontóig, Buenos Airesről Frankfurtig gyerekek százai, fiatalok ezrei érkehetnek ide megnézni a nagyszülőket, a szülők szülőföldjét, sok esetben magyarul nem vagy nagyon gyengén beszélve, de tudják, hogy az őseik földjére érkeznek, és rendkívül sokat jelent nekik egy-egy nemzeti ünnep és az itteni programok vagy éppen a Nemzeti Színházban egy látogatás.

Úgyhogy köszönjük szépen, elnök úr, a Szövetségnek a tevékenységét, és igazán jóleső érzés az a természetes szomorúság mellett, hogy Halzl elnök úr helyét méltóképpen képviseli és viseli ezt a szolgálatot Csáky Csongor elnök úr. Köszönjük szépen a tájékoztatót. *(Csáky Csongor: Köszönöm szépen.)*

Van-e még más kérdés? *(Senki sem jelentkezik.)* Hozzászólás nincs, akkor ezt a napirendi pontunkat is lezárjuk.

A Nemzeti Színház, a Rákóczi Szövetség és a Nemzeti Összetartozás Bizottsága közötti együttműködési lehetőségek áttekintése

Harmadik napirendi pontunk a Nemzeti Színház, a Rákóczi Szövetség és a Nemzeti Összetartozás Bizottsága közötti együttműködési lehetőségeknek az áttekintése, és hogy erről beszéljünk. Szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy annak az előzménye, hogy mi itt vagyunk, az volt, hogy megkeresett engem mint a

bizottság elnökét Rátóti Zoltán, a Nemzeti Színház színművésze, aki ma este is szerepel a Tizenhárom almafa című produkcióban, egyben a Nemzeti Színház stratégiai igazgatója, és mint olyan, nemzetpolitikai kérdésekkel is foglalkozik, mindazzal, amiről a vezérigazgató úr itt beszámolt. Akkor arra jutottunk, hogy a Nemzeti Összetartozás Bizottsága nagyon szívesen együttműködik a nemzet színházával, a kovásza lesz egy együttműködésnek, amiben benne van a Nemzeti Színház, a Rákóczi Szövetség és jómagunk.

Az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottságáról tudni kell, hogy 2014 óta a bizottságon keresztül érkeznek, érkehetnek külföldi magyar csoportok látogatásra az Országgyűlés épületébe. Az Országgyűlés épületéről mint Európa egyik legcsodálatosabb épületéről nem kívánok többet mondani, az valóban az ország háza, a nemzet háza, és nagyon-nagyon jó gyakorlat az, hogy a határon túli felnőtt magyar csoportok kedvezményesen, a határon túli diákok pedig ingyenesen látogathatják az Országház épületét.

Ha mostanában jár valaki az Országház épületében, akkor azt is láthatja, hogy Európa egyik leglátogatottabb idegenforgalmi helyévé is vált, nemcsak a magyar törvényhozás helyszíne, ott egymást érik a külföldi és magyar csoportok, és a külföldiek közül - még egyszer mondom - diákoknak ingyen, felnőtteknek kedvezményesen tudjuk biztosítani a látogatást, akik a bizottságon keresztül érkeznek, és ezt kérik. Évente átlagosan száz csoport keres meg minket, és így a tíz évben több mint ezer csoportot láttunk vendégül. Az átlag létszámot számítva körülbelül 50 ezer fő az, aki rajtunk keresztül érkezett.

A Nemzeti Színház arra hívta fel a figyelmünket, és azt ajánlotta fel, hogy amikor mi időben tudunk ezekről a látogatásokról, akkor ajánljunk fel egy látogatást a Nemzeti Színházban is, hiszen ezek általában, ha a határon túlról jönnek, akkor egy, de lehet, hogy többnapos budapesti tartózkodások. Kínáljuk fel azt, hogy eljöhessenek ide a színházba, akár egy esti előadásra, vagy ami szintén nagyon érdekes, egy kulisszalátogatásra, egy napközbeni színházi sétára. Gyönyörű környezetben is van, gyönyörű az épület, és köszönjük szépen ezt a felajánlást.

Az volt az ötletem, hogy vonjuk be a Rákóczi Szövetséget, de ez egy olyan ötlet, amely már idejétmúlt, hiszen a Rákóczi Szövetség már partnere a Nemzeti Színháznak. A Rákóczi Szövetség gyakorlatilag hónapokra előre tudja, hogy mikor, hány száz gyerek érkezik a táborba, budapesti programra, vidéki programra szomszéd országból, vagy éppen a távoli diaszpórából. Tehát ők időben jól meg is tudják szervezni és tudják jelezni a színháznak azt, hogy igényt tartanak-e erre a látogatásra. Szerintem minden ide látogató csoportnak egy különleges élmény lehet eljutni ide, akár egy előadásra, vagy akár egy színházi sétára is. Úgyhogy valójában ez volt ebben az együttműködésben a lényeg, amit most igyekeztem összefoglalni.

Tisztelettel kérdezem a bizottság tagjait, van-e ezzel kapcsolatban észrevételük, kérdésük. *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs, tehát ezt a gyakorlatot, amit fölvázoltam, fogjuk követni az elkövetkezendő időszakban, fogja követni a Rákóczi Szövetség is, amit eddig végzett és hozza ide a fiatalokat határon túlról a Nemzeti Színházba, illetve mi, mint bizottság is ki tudjuk ajánlani a hozzánk, rajtunk keresztül érkező csoportoknak a színházi látogatást.

Én még egyszer nagyon szépen köszönöm Lukácsy Györgyön keresztül is a Nemzeti Színháznak, vezérigazgató úrnak, Rátóti Zoltán stratégiai igazgatónak, hogy ma egy ilyen különleges kihelyezett bizottsági ülésen tekinthettük át egy nemzeti intézmény és egy stratégiai jelentőségű szövetség munkáját, és hogy ezt a közös nemzetmegtartó munkát a jövőben is együtt végezhetjük.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen a lehetőséget önöknek, és a bizottsági ülést lezárom.
Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 22 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Farkas Cecília és Lestár Éva